

Motion till riksdagen 2024/25:331

av Daniel Riazat m.fl. (V)

med anledning av prop. 2023/24:164 Stärkta skolbibliotek

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagregleringen av särskilda skäl för entreprenad bör följas upp i en utvärdering av lagförslaget ett år efter ikraftträdandet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett lagförslag som innebär att varje huvudman i skolbiblioteksverksamheten ska anställa personal som i första hand har en examen från en högskoleutbildning inom biblioteks- och informationsvetenskap eller i andra hand en examen från en annan relevant högskoleutbildning och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

Varje elev i grundskolan och på gymnasiet ska ha likvärdig tillgång till en välfungerande skolbiblioteksverksamhet. Utbildade bibliotekarier, rätt utrustning och lokaler samt ett brett utbud av medier såsom tidskrifter och böcker, såväl fysiska som digitala, är centralt. Väl fungerande skolbibliotek är avgörande för att öka likvärdigheten i undervisningen. Vänsterpartiet välkomnar därför regeringens proposition men menar att lagstiftningen bör vara skarpare på en rad punkter.

I propositionen nämner regeringen att skolbibliotekens ändamål ska vara elevers läsande och medie- och informationskunnighet. Vänsterpartiet tycker att det är viktigt att även betona att tillgång till facklitteratur och databaser för kunskapsinhämtning är centralt för att skolbiblioteket ska bli en resurs i ämnesundervisningen brett, inte bara inom språkundervisningen.

Bibliotek på entreprenad

I propositionen föreslår regeringen att det vid särskilda skäl ska vara tillåtet att tillhandahålla bibliotek på entreprenad. Vänsterpartiet är kritiska till när den möjligheten kan utnyttjas av vinstdrivande skolkoncerner, vilket vi sett exempel på genom åren där avsaknad av skolbibliotek leder till större vinstmarginaler. Vi vill därför se att lagstiftningen om vad särskilda skäl innebär följs upp.

Lagregleringen kring särskilda skäl för entreprenad bör följas upp i en utvärdering av lagförslaget ett år efter ikraftträdande. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Bemanning

För Vänsterpartiet är det viktigt att framhålla att skolbiblioteksverksamhet inte främst är en samling böcker, utan del i en pedagogisk verksamhet med bibliotekarien som nyckelperson. Därför är det centralt att ställa högre krav på att skolbiblioteken blir bemannade med rätt kompetens.

Regeringen bör återkomma med ett lagförslag som innebär att varje huvudman i skolbiblioteksverksamheten ska anställa personal som i första hand har en examen från en högskoleutbildning inom biblioteks- och informationsvetenskap eller i andra hand en examen från en annan relevant högskoleutbildning. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Samtidigt som det är väldigt bra att säkerställa högkvalitativa skolbibliotek genom att ha utbildade skolbibliotekarier så är det ett faktum att det råder stor brist på denna yrkeskategori. Därför är det viktigt att öka rekryteringen både till bibliotekarieutbildningen och till yrket. Ett led i att göra detta är genom att tillskjuta medel för satsningar på och utökning av antalet platser på bibliotekarieutbildningar på landets högskolor/universitet, något som tyvärr saknas i regeringens budget.

Vänsterpartiet delar kritiken från Svensk biblioteksförening i samband med att regeringen släppte budgeten där de skriver: ”Bibliotekarieyrket står inför en utmaning med stora pensionsavgångar samtidigt som skolhuvudmännen ska anställa utbildade bibliotekarier. Regeringen efterfrågar särskilt satsningar från lärosätena på bristyrken, där bibliotekarie är ett sådant. Det rimmar då illa att lärosätena kan behöva dra ner på antalet studenter för att finansiera den ökade ersättningen per student, och att inga satsningar görs för att snabbt kunna bemanna skolbiblioteken med utbildad personal. Det kommer nu vara upp till lärosätena själva att, utan extra medel, bygga ut bibliotekarieutbildningarna för att möta arbetsmarknadens behov. Vi ser att en sådan satsning inte kommer att ske utan extra medel från regeringen.”

Därför avser Vänsterpartiet att tillskjuta medel till detta ändamål i vår motion på utgiftsområde 16.

Daniel Riazat (V)

Nadja Awad (V)

Maj Karlsson (V)

Isabell Mixter (V)

Karin Rågsjö (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)